

LOTNICZA AKADEMIA WOJSKOWA

ZBRODNIA KATYŃSKA

1940 r.

23 sierpnia 1939 r.

Pakt

Ribbentrop – Mołotow

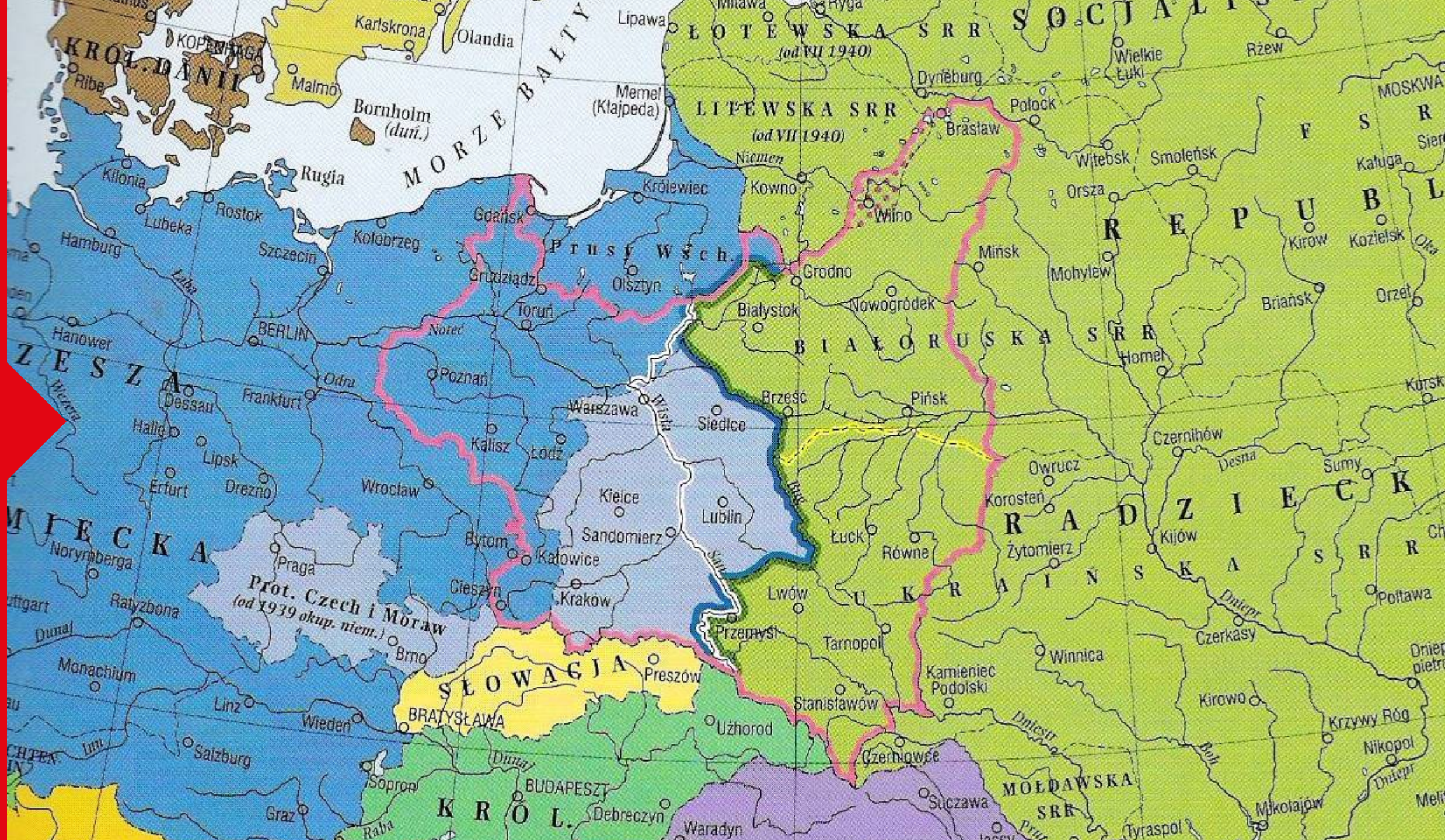
Stalin: „Zniszczenie tego państwa oznaczałoby o jedno burżuazyjne, faszystowskie państwo mniej! Co byłoby złego w tym, jeśli w rezultacie rozgromienia Polski rozszerzylibyśmy system socjalistyczny na nowe terytoria i nową ludność”

Hitler: „Polska została wmanewrowana w sytuację, której potrzebujemy dla uzyskania sukcesu wojennego”

28 września 1939 r.
„Niemiecko-sowiecki
układ o przyjaźni
i granicy”

- Potwierdzenie rozbioru Polski
- Korekta strefy wpływów - nowa granica biegła wzdłuż Sanu i Bugu, Litwa została przekazana do sowieckiej strefy wpływów, zaś województwo lubelskie i część warszawskiego do strefy niemieckiej
- Wspólne zwalczanie „polskiej agitacji”

Konferencje NKWD- Gestapo dotyczące wymiany ludności

- 6 XII 1939 r. Kraków
- 7 XII 1939 r. Zakopane
- III 1940 r. Kraków

**Rozkaz
Naczelnego Wodza
z 17 IX 1939 r.**

„Sowiety wkroczyły.
Nakazuję ogólne wycofanie
na Rumunię i Węgry
najkrótszymi drogami.
Z bolszewikami nie walczyć,
chyba w razie natarcia z ich
strony lub próby rozbrajania
oddziałów. (...) Miasta, do
których podejdu bolszewicy
powinny z nimi pertraktować
w sprawie wyjścia garnizonów
do Węgier lub Rumunii.”

**250 tys.
jeńców polskich
w niewoli sowieckiej.**

**W wyniku zwolnień
szeregowców
i ucieczek zostało
125 tys.**

- 42 tys. szeregowców zwolniono 7-13 X 1939 r.
- 42 tys. przekazano Niemcom 24 X-23 XI 1939 r.
- 15 tys. umieszczono w obozach specjalnych
- 23 tys. szeregowców i podoficerów wysłano do jenieckich obozów pracy

**Notatka Ł. Beri
do J. Stalina
z 5 marca 1940 r.
z propozycją
wymordowania
polskich jeńców
wojennych**

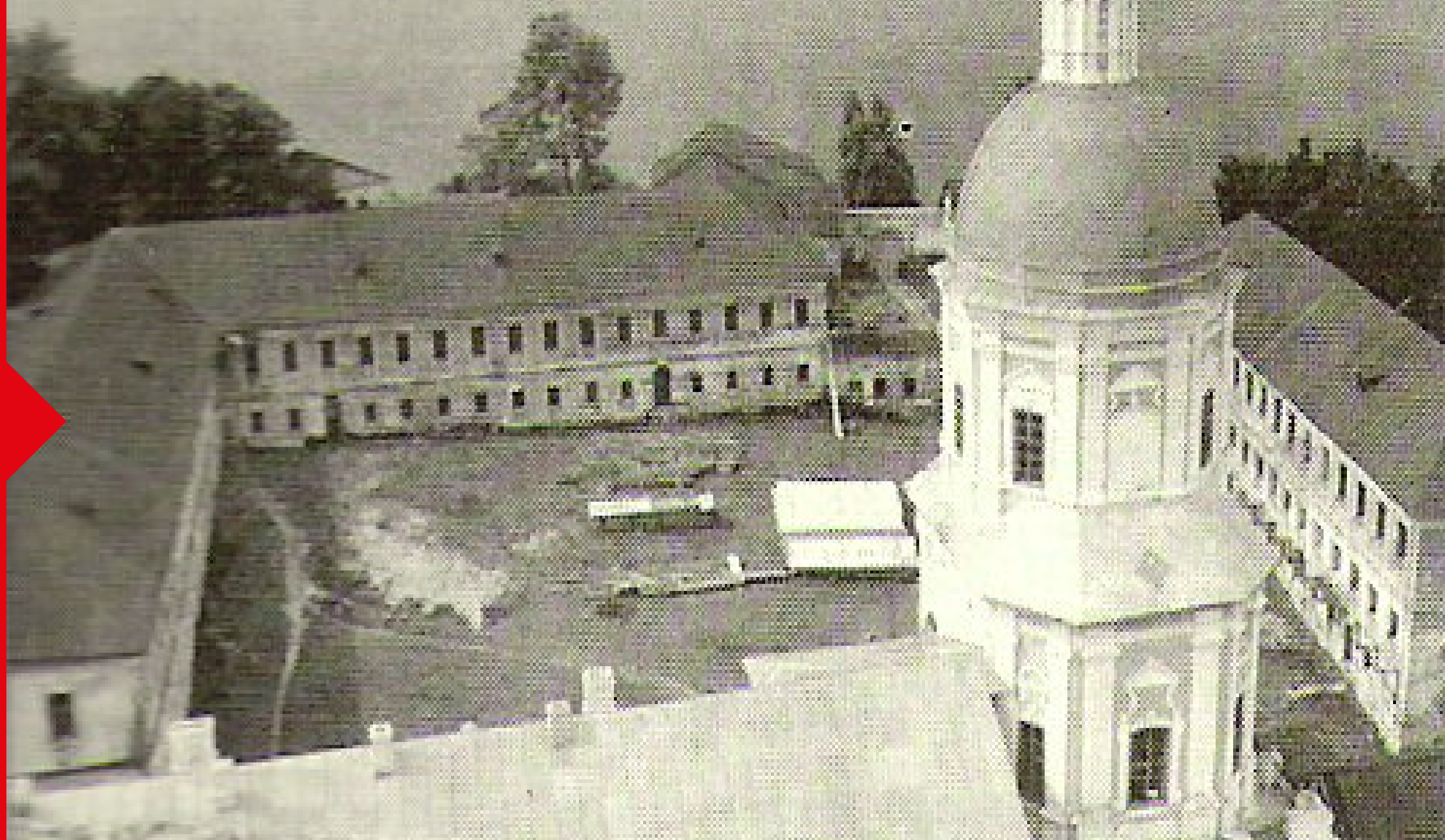
„Polecić NKWD ZSRR:
1) sprawy znajdujących się
w obozach jeńców wojennych
14 700 osób, byłych polskich
oficerów, urzędników,
obszarników, policjantów,
agentów wywiadu, żandarmów,
osadników i służby więziennej,
2) jak też sprawy aresztowanych
i znajdujących się w więzieniach
w zachodnich obwodach Ukrainy
i Białorusi 11 000 [...] – rozpatrzyć
w trybie specjalnym,
z zastosowaniem wobec nich
najwyższego wymiaru kary –
rozstrzelanie”

Kwiecień 1940 r.

12 I 1940 (...) Nowe fantastyczne wieści o wyjeździe do Francji i nowe badania jeńców „bardzo specjalne”

20 I 1940 (...)Nerwy ludziom nie dopisują. Kłótnie ciągle i spory. Ja się trzymam jako tako i pracuję nad sobą. (...)

31 III 1940 (...) Czytam w dalszym ciągu dużo. W dyskusjach udziału nie biorę.

5 IV 1940 Codziennie odchodzą transporty. Z naszej sali pojechali już 9. (...) W ciągu kilku najbliższych dni spodziewany wyjazd wszystkich (...) Obóz jest wstrząsany falą pogłosek o wyjeździe tam lub gdzie indziej. (...)

Zbigniew Przystasz

„8.IV. Na stacji załadowano nas do wagonów więziennych pod ostrym konwojem (...) jedziemy w kierunku Smoleńska (...).

9.IV. Wtorek. Dziś pogoda całkiem zimowa (...) dojechaliśmy do stacji Gniezdowo. Wygląda tak jakbyśmy mieli tu wysiadać (...) kręci się wielu wojskowych (...)

notatnik Wacława Kruka

„ 09.04. Piętnaście minut przed piątą rano – pobudka w więziennych wagonach i przygotowanie się do wychodzenia. Gdzieś mamy jechać samochodem. I co dalej?”

(...) nie przepytywałem nikogo, tylko jednego chłopaka spytałem : „Ile masz lat?” Powiedział – 18. „Gdzie pełniłeś służbę?” W straży granicznej. Czym się zajmował? Był telefonistą. (...) Wszedł i uśmiechnął się, tak, chłopiec, zupełny chłopiec, 18 lat, a ile pracował? Zaczął liczyć po polsku-6 miesięcy. (...)

Z zeznań D. Tokariewa szefa NKWD w Kalininie, w: „Zeszyty Katyńskie nr 3/1994 r.”

Obozy	Kozielsk	Ostaszków	Starobielsk
Liczba jeńców	4.766	6.291	3.916
Liczba ocalałych	205	112	78
Data rozpoczęcia likwidacji	3 kwietnia 1940	5 kwietnia 1940	5 kwietnia 1940
Miejsca spoczynku	Katyń	Miednoje	Piatichatki pod Charkowem

Proces wyjaśniania Zbrodni Katyńskiej

- 1945-1946 Proces w Norymberdze
- 1951-1952 Komisja Kongresu Stanów Zjednoczonych
- 1987-1989 radziecko-polska komisja mieszana do likwidacji „białych plam” w stosunkach między obu krajami
- 1990-2004 śledztwo Głównej Prokuratury Wojskowej ZSRR/Federacji Rosyjskiej
- 2004 – Śledztwo KŚZpNP - Instytut Pamięci Narodowej

30 XI 2004 r. śledztwo KŚZpNP – IPN, którego celem jest wszechstronne wyjaśnienie sprawy, ustalenie nieznanych dotąd miejsc kaźni i pochówku, sporządzenie pełnej listy ofiar, ustalenie wszystkich osób biorących udział w podjęciu jak i wykonaniu decyzji z 5 III 1940 r. oraz określenie odpowiedzialności każdej z nich.

**POLSKI CMENTARZ WOJENNY
KATYŃ**

